

Бондаренко Павло Валерійович
ст.викладач кафедри ФМіФР
Одеський національний економічний університет (Україна)
Кирилюк Тетяна Олексіївна
студентка групи 41 ФФБС
Одеський національний економічний університет (Україна)

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

JEL classification: G210; G320

Необхідність дослідження фінансової стійкості комерційних банків проявляється насамперед у тому, що на сьогоднішній день, в умовах, що склалися в Україні, однією з основних задач комерційних банків є їх розвиток, забезпечення власної конкурентоздатності та стійкості, в умовах постійних змін в економіці, політиці та соціальній сфері. Адже лише фінансово стійкий комерційний банк зможе продовжувати свою діяльність навіть при виникненні непередбачуваних подій чи ризиків.

Деякі вчені поняття фінансової стійкості комерційних банків пов'язують напряму з фінансовою стійкістю банківської системи. Так, наприклад, І. М. Васькович визначає фінансову стійкість банківської системи як «якісну і кількісну характеристику здатності системи трансформувати банківські ресурси та з максимальною ефективністю й мінімальним ризиком виконувати свої функції, витримуючи вплив зовнішніх і внутрішніх факторів» [1, с. 41].

Слід зазначити, що в цілому, вітчизняні та зарубіжні економісти і фахівці-практики в сфері банківської справи сходяться в одному - в тому, що фінансова стійкість комерційного банку - це стійкість його фінансового становища в довгостроковій перспективі. Так, наприклад, В. В. Іванов вважає, що «стійкість комерційного банку - це стабільність його діяльності у світлі середньо- і довгострокової перспективи» [2, с. 79].

Згідно з визначенням, що надає Національний банк України: «Фінансова стійкість банку (financial resilience of a bank) – це стан банку, який характеризується збалансованістю фінансових потоків, достатністю коштів для підтримки своєї платоспроможності та ліквідності, а також рентабельною діяльністю» [3]. Отже, фінансова стійкість банку означає постійну здатність банку відповідати за своїми зобов'язаннями і забезпечувати прибутковість на рівні, достатньому для нормального функціонування у конкурентному середовищі.

Отже, дослідження теоретичних аспектів категорії «фінансова стійкість комерційних банків» дало змогу виокремити такі її напрями:

1. Фінансову стійкість банку розглядають як відповідність сукупності критеріальних (оптимальних) значень певних фінансових показників.
2. Фінансову стійкість аналізують як динамічну категорію «системи трансформації ресурсів та ризиків».
3. Фінансову стійкість комерційних банків ототожнюють із їх ліквідністю та платоспроможністю.
4. Фінансову стійкість банку ототожнюють із його прибутковістю.
5. Фінансову стійкість розглядають як складову загальної стійкості комерційного банку.

При цьому, розглядаючи поняття власне фінансової стабільності, можна стверджувати, що в більшості наукових робіт та в нормативних документах основними передумовами фінансової стабільності комерційного банку вказано два елементи:

- 1) фінансова стійкість, яка відображає забезпеченість комерційного банку власним капіталом у часі, потрібному для його ефективного функціонування, безперебійного

операційного, інвестиційного та фінансового розвитку [Ошибка! Источник ссылки не найден.];

2) фінансова рівновага, що відображає відповідність обсягів формування та використання власних фінансових ресурсів, наявність можливості їхнього приросту й вимагає створення умов безперервного дотримання оптимального балансу між внутрішніми і зовнішніми джерелами їх формування [4].

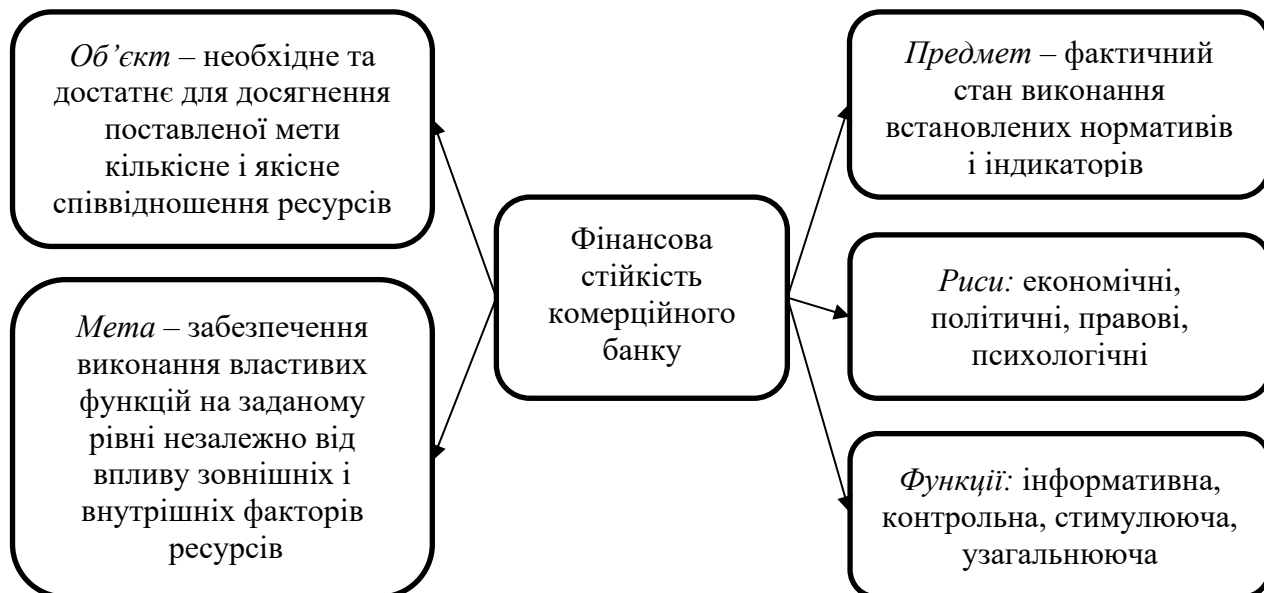

Рис. 1. Внутрішня економічна архітектура поняття «фінансова стійкість комерційного банку» *Джерело: складено за даними [4]

Тобто, наукові визначають фінансову стійкість як складник фінансової стабільності. Отже, бачимо, що питання узгодження між собою понять фінансової стійкості та фінансової стабільності комерційних банків досі дискусійне, але можемо точно стверджувати те, що ці терміни мають різне значення.

Ми вважаємо, що під фінансовою стійкістю комерційного банку слід розуміти досягнення банком певного рівноважного стану – оптимального співвідношення між кредитними, фінансовими та операційними ризиками, доходом, ліквідністю та платоспроможністю, що надає спроможність банку ефективно виконувати свої функції та забезпечувати цілеспрямований розвиток, витримуючи вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища. Фінансова стійкість банку може бути забезпечена тільки за умови реалізації функції збалансування фінансових інтересів всіх суб'єктів, зацікавлених в його діяльності.

Література:

1. Гайдаржійська О. М. Фінансова стійкість комерційного банку та шляхи її забезпечення, Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 5. С. 145–147.
2. Кулакова С. Ю. Ризикостійкість підприємства як передумова його розвитку: сутність та індикатори визначення, Агросвіт. 2017. № 12. С. 42-47.
3. Феценко О. Л. Механізм комплексного управління та забезпечення фінансової стійкості банку, Наукові праці МАУП. 2015. Вип. 2. С. 133-140.
4. Бондаренко П.В., Захаренко О.О., Бондаренко В.Г. «Особливості управління та формування фінансового результату банку». Економічний науково-практичний журнал «Підприємництво та інновації» (Категорія «Б»). Рубрика 8. Гроші, Фінанси і Кредит. Випуск №12. 2020. ISSN друкованої версії журналу 2415-3583. ISSN електронної версії журналу. 2707-6237 DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/12.30>